Plymouth, Pa., 16 Spalinio.

Nevienas su nekantrybe ir piktumu sklaisto „Vien.“ kelintą, po seimo iszėjusį, numerį ir jieszko apie IX garsaus seimo nutarimus bei nusprendimus. Bet mažai ką ras ir sziame numeryje apie jį, nės, taip vadinamą, seimo protokolą led, led 9 d. Spalinio vakare sulaukėme. Tacziaus mes jo negalime talpinti dėl szių priežaseziu: Kadangi seimo sekretorius patalpino protokolą pirm į ką tikt užgimusį ir dar musų visůmenei nežinomą „Garsą A. L.“, o tik, kaip ant jůkų, už dvíejų nedėlių po seimo prisiuntė į mųs redakciją, kad mes jį patalpintume į „Vien.“. Kadangi tas protokolas tapo suraszytas po seimo, o per tai negalėjo buti perskaitytas gůdotiniems delegatams ir jų patvirtintas. Kadangi tame protokole randasi dalykai, kurie ant seimo buvo kitaip apsznekėti. Kadangi protokole yra daug tokių apraszymų, kurie prie protokolo nepriguli, ir kurie, kaipo ant amžinos atminties, amžinai gali žeminti seimo, o ir visų Amerikos lietuvių vardą. Kadangi, ant galo, tas protokolas yra mums prisiųstas be patvirtinimo seimo prezidento.

Szitame numeryje trumpiausiai patalpinome tikt seimo nusprendimus.

Mes raszydami apie protokolą, nenorime sekretoriaus užgauti ir savo pažvelgiůse galėjome apsirikti.

Tikiamės, kad p. sekretorius paaiszkins visůmenei tůs supainytus link „Susiv.“ seimo protokolo dalykus.

N 2 „Garso A. L.“ p. Shenandorietis nori užginczyti, kad jis neperraszęs isz „Vien.“ Dr. Szliupo iszpažinimą. Mes prie to „*Netrauk už liežiuvio*“, sykį pasakę teisybę, tik tai priminsime, kad „Vien.“ nebuvo raszyta „gyvai perraszė“, bet *beiveik* gyvai; kad perraszytojas pagaliaus mažiausius mųs patėmyjimus (aklomis sylomis arba pajiegomis... Czia yra sutrumpinta. Palygink N 28–29 „Vien.“ su N 17 Apž.) panaudojo, ir, kad vieną kitą sakynį pagal savo supratimą, kaip daugiau angliszkai suprantantis, geriau pertaisė.

Beveik kiekvienas, važiůdamas isz Lietuvos į Ameriką, datyrė arba nors patėmyjo, kiek tuli jo kelionės draugai turėjo vargo, kiek nukentėjo nů visokių plėszikų, apgavikų, agentų bei rodos davėjų, kuriems nevienas turėjo paskutinį graszį į gerklę mesti. Tankiai taipgi atsitinka, kad musų broliai, atsistoję ant Amerikos žemės, neturi prie savęs nei pinįgų, nei pažistamų, kurie suszelptų jůs bei důtų jiems rodą, o nemokėdami svetimų kalbų, negali ir nů svetimtauczių nieko gero iszsiklausinėti. Tokiu budu jie, jokių užtarėjų ir prietelių neturėdami, ir darbo nerasdami, nemažai visokių vargų datyrsta. Dėl gelbėjimo savo brolių emigrantų naudingiausiai butų įsteigti emigrantų namą. Bet, kadangi ant to patys vieni dar neįstengiame, reikėtų mums prisidėti tame mielaszirdystės dalyke prie svetimtauczių. Lenkų emigracijos namas buvo, isz priežasties sunkių laikų, nupůlęs, bet, matydami jo butiną reikalingumą, dabartės vėl uždėjo New—Yorke pn. 122 Cedar str. Uždėtojai jausmingai atsiszaukia į lenkus ir lietuvius, kviesdami prie neszimo aukų dėl užlaikymo emigracijos namo. Jeigu norime, kad lenkiszkas emigracijos namas ir lietuvius pakeleivius szelptų ir gelbėtų, turime, žinia, pinįgiszkai prie to prisidėti. Uždėtojai sako, kad jeigu tik vieni lenkiszkų ir lietuviszkų draugysczių sąnariai, kurių mažų maziausiai yra 100,000, dėtų ant metų po 25 c., jau pasidarytų 25 tukstancziai dol., ko pilnai užtektų dėl atlikimo lenkiszkos ir lietuviszkos emigracijos reikalų.

Jeigu mes prie to prisidėtume, namas nesziotų vardą „Lenkiszkas—Lietuviszkas Emigracijos Namas“.

Kas nori placziau ir aiszkiau dasižinoti apie szį dalyką, tegul atsiszaukia pas kun. H. Strzlecki.

Rector of St. Stalislaus
Church 54 Stanton st.
New—York.

NU, IR VERKIME!

12 d. szio mėnesio atėjo isz Vilniaus telegramai, kad 70 nelaimingųjų *Krażieczių* tapo jau apsudyti. Daugumas yra nuspręstų ant 10 metų į Siberiją prie sunkiausio darbo, kur musų broliai, nei didžiausi piktadėjai, įdėti į geležinius retėžius, turės dieną ir naktį, apdriskę, alkani ir nů prieżiurėtojų-maskolių-budelių visaip kamůjami ir žudomi, taszkomis žemę, plytas bei kitką panaszų vežioti.

Tacziaus, raszo tas pats telegramas, isz atžvilgio, kad kazokai taip žvėriszkai žudė mųs brolius, sudas, pagal pritarimą nelaimingųjų, ketina padůti atsiszaukimą prie caro, kad prasikaltusiems [!!] krażiecziams suteiktų savo malonę, sutrumpindamas koronę ant vienų metų kalėjimo.

Jeigu caras ir suteiks nelaimingiemsiems savo malonę, bet ką pasakyti apie ją?!

Isz Lietuvos.

— *Senapilės* gimnazijos internatas jau pilnai prikimsztas mokįtinių. Sulyg sziol da blogo nieko tenais nepasidarė. Tik susimislijus buvo gimnazijos valdžia įvėsti tokį paprotį, kad iszryto ir vakare visi mokįtiniai melstųsi drauge ir maskoliszkai. Mokįtiniai susiprato ką padaryti: pirmą dieną suvaryti visi ant „abelnos maldos“, kaip tik dagirdo, kad malda gudiszka, tůjaus visi iszbėgiojo. Nů to sykio neverczia daugiaus prie maskoliszkos maldos. Lietuviai dabar lietuviszkai, lenkai—lenkiszkai ir t. t.

Gimnazija gavo naują direktorių, atkėlė į Senapilę direktorių Suvalkų gimnazijos.

Maskoliai nekartą tokiais pasirodo, kad galėtum žmogus jůkais trukti, jei tas jų kvailumas sunkia naszta ant mųs nugaros negultų. Kokius jůkus jie su kun. Mieżinio žodynu daro. Jei siunczia kam isz Tilžės vieną exempliorių žodyno, tas lengvai dasiekia adresatą, bet sztai iszsiuntė p. Noveskis vienam lietuviui penkis jo exempliorius ir tie jau treczias mėnesis kaip neparvyksta. Mat cenzura su vienu tai da sziap-taip gauna rodą, o nů penkių antkarto apsisuko jos galva. Nenusimanydama pati, ką su jais daryti, ar grąžįti atgalios ar siųsti, kur jų laukia, nusiuntė užklausymą ministerijai apszvietimo. Jei ministerija rastų, kad žodynas apszvieczia žmogų (žinoma maskoliszkai tą apszvietimą suprantant), tai gal daleis nusiųsti adresatui. Bet, Dieve saugok, jei pasirodytų, kad tasai žodynas aptemdo žmogaus protą, tai nelaimingi žodynėliai turėtų pagrįžti į Tilžę atgalios. Ant to ji, matote, ministerija apszvietimo, kad nedaleisti aptemti padonujų protams, jeigu jų negali apszviesti.

Budviecziůse (Szunskų gm.) kaltas kaltą norėjo paskandyti ir patsai drauge nuskendo. Vienas ukinįkas turėjo prisidirbęs daug žagrių. Kaimyno bernas praszė berno ano ukinįko, kad jam pardůtų kokią žagrią. Bernas turinczio jo žagrių ukinįko pardavinėjo, kaipo ne savo žagres, labai pigiai. Pelnytus pinįgus ir paczias nekartą žagres prager-

davo karcziamoje. Ant galo nežinia už ką tiedu bernu susipyko tarp savęs. Bernas — pardavikas įskundė savo gaspadoriui berną-pirkiką. Gaspadorius skundė pirkiką į sudą, o pardaviką pridavė į liudiųikus. Liudiųikui butų iszėję gerai, tik jis, nabagėlis, isznetyczių prasitarė, kad jisai vieną žagrę anam bernui paneszėjo. Sudas apkaltino abudu lygiai — pirkiką ir pardaviką. Gavo jiedu, szinkorius, pas katrą žagres užstatydavo už degtinę ir da kiti, kurie prie tų žagrių nagus prikiszo, po kelis mėnesius kalėjimo Kalvarijoje.

— *Suvalkų rėdyba.* Į nekurias valsczių kanceliarijas, ypacziai esanczias toliaus nů pavieto miestų, atsiuntė virszinįkai pavietų kas-žin kokius pakus, tipriai užpeczėtytus su konstrukcija, kad tůs pakus atplėsztų tik ypatingai paliepus pavieto virszinįkui. Kas tůse pakůse buvo, niekas nežinojo ir sulyg szioliai niekas nežinotų, kad ne szis atsitikimas, kurį dabar taikausi papasakoti.

Tarp kitų valsczių, panaszus pakai žinoma, su įsakymu be pavieto virszinįko liepimo neplėszti, buvo atsiųsti ir į *Gelgaudiszkio* valsczių (Naumiesczio pav.) Vaitas pakus padėjo ir buvo apie jůs beužmirsztąs, kaip pasiuntinys atneszė nů Naumiesczio virszinįko paliepimą plėszti tůs pakus. Įgraudytas nů pirmiaus, kad tik su aiszkum virszinįko paliepimu plėszti pakus, vaitas neiszsitikėjo pasiuntiniui ir tikrumui paliepimo ardyti pakus. Klausė rodos žemskio. Žemskis taip patarė: jei paliepimas atsiųstas žigune (pacztu), tai jį gali ir ant jůko kas atsiųsti — reikia užklausti virszinįko, o jei paliepimą atneszė pasiuntinys, nieko nelaukiant veik' jůs ardyti. Paliepimą atneszė pasiuntinys — reikia pralupti tůs paslaptingus pakus. Pralupa ir randa pamokinimus, ką turi daryti vaitas pakilus karei. Tarp kit'ko, liepta vaitui umai surinkti „zapasnus" ir iszkabinėti visur prokliamacijas, rastas tůse pacziůse pakůse. Prokliamacijos, atspaustos gudiszkoje kalboje mokina, ką turi daryti gyventojai per karę: muszti, kur galima, prieszus, ardyti jiems po nesia tiltus ir visur daryti ků įvairiausias kliutis, o savo namus degyti ir bėgti nů prieszų.

Gelgaudiszkio vaitas ko punktualiszkiausiai iszpildė paliepimus, rastus tůse keistůse pakůse. Iszkabinėjo prokliamacijas, kad aplinkiniai gyventojai žinotų, kaip priimti savo prieszą (maskoliai taip nemąstė, bet asz mąstau, kad pirmutinis mųs prieszas jie patys — maskoliai). Toliaus vaitas szoko rankioti „zapasnůsius" kareivius. Galima nemaczius suprasti, kiek tenais buvo aszarų. „Zapasniejie" tankių tankiausiai žmonės pacziůti, ir jůs ima tik pakilus karei. Ar tai mažai verkė paczios, leisdamos savo vyrus „ant vainos"?

Vaitas mikliai apsisuko ir bematant visi „zapasniejie" tapo surinkti ir iszsiųsti į Senepilę pas karės virszinįką (voinską naczalnyką), nės taip pakůse rastose popierose buvo liepta. Ir kad tik biskį, butų dasiekę Senapilę. Vienus „zapasnůsius" sulaikė Naumiestije, kitus isz Vilkaviszkio sugrąžino.

Sako, kad ir Prusų žemėje parubežiu pakilo sumiszimas: mato vokiecziai, kad maskolius jau lyg ką rengia ir jie subruzdėjo. Abi pusės rubežiaus sujudo.

Kas pakėlė tą judėjimą — nežinia. Ar tai Naumiesczio pavieto virszinįkas apsiklepojęs ar tik norėdamas dažinoti, kas tůse pakůse yra, paliepė Gelgaudiszkio vaitui jůs lupti, ar gal kas isz szalies szposą iszkirto? Gana, kad pakai pralupti ir visi dabar žino, kas jůse yra.

Dagirdęs apie szį atsitikimą ir gubernatorius pakoliojo Naumiesczio virszinįką už neatsargumą ar už ką kitą. Pakoliojęs ir pagyrė: „Matausakė:-kad tavo paviete reikale viskas į keturias dienas bus gatava". Na, kad vyresni giria, negalim nė mes peikti....

Isz szio atsitikimo matyti, kad maskoliai vis taisosi prie karės. Ot, tik sparnus pakėlę, tik lėkti. Gali karė Japonijos su Kynais įtraukti ir Europą į kunkůlą karės.

Antra, isz to paczio atsitikimo matyti, jog gudai, pakilus karei, norėtų padaryti ją, taip sakant, visůmeniszka, t. y. kad visi, pakajingi gyventojai, szoktų ant prieszo ir gintų nů jo „szventąją Rossiją". Nori ir lietuvius pritraukti prie to, kad ir lietuviai isz liůso noro gintų Maskoliją, kuri apkrovė lietuvius tokiomis savo geradėjystėmis, nů kurių lietuvių strėnos jau pradeda nutirpti ir plaukai nů galvos slinkti isz to didelio proto, isz lietuviszkų knįgų pasemto....

Nemenkesnis bruzdėjimas, kaip Gelgaudiszkio valscziuje, buvo neseniai Senapilės gimnazijoje. Rado pas vieną mokįtinį lenkiszką, dideliai valdžiai prieszingą, knįgą — „rovoliucijonnuju knigu", kaip žandarai sako. Gudas Mielnikov'as, pernai atsitraukęs isz Senapilės gimnazijos, paraszė isz Maskolijos, į kur iszvažiavęs buvo, Gerbacziauckui, puslenkiui ir puslietuviui, laiszką. Mielnikov'as nežinodamas, kad naujasis gimnazijos direktorius kiekvieną mokįtiniams atsiųstą laiszką skaito, paraszė Gerbacziauckui neatsargų laiszką, kuriame paminėjo tą „revoliucijiszkąją", „jůdaja" vadinamąją, knįgą. Tame pacziam laiszke Mielnikov'as siulė, jei Gerbacziauckas norįs, daugiaus panaszių knįgų atsiųsti. Vos tik direktorius perskaitė tą laiszką, tůjaus padarė pas Gerbacziaucką kratą ir atrado tą „baisiąją", kaip maskoliai vadina, knįgą. Gimnazijos valdžia davė žinią telegraphu apie szį atsitikimą į ten, kur yra Mielnikov'as ir tenais turėjo buti krata. Kům tas viskas nusibaigs — parodys laikas.

Prie tos progos turiu pasakyti, jog isz kompetentnų lupų girdėjau, kad naujasis Senapilės gimnazijos direktorius yra sąnariu paslėptinės policijos (tainaja policija). Yra, be abejonės, rusifikatorius, tai vage ant svieto parankumas Senapilės gimnazijai...

Su lietuviszku tyku, anė krepszt, nė kratų, nė persiakiojimų jokių. Nepamenu, ar jau sykį rasziau, ar tik norėjau raszyti, kad visados priesz didžiausias vėtras esti didžiausi tykumai. Pranaszavau, regis, tada (nesmagus pranaszavimas!), kad po sziam aptykimui ant lietuviszkos dirvos gali pakilti baisi audra su perkunijomis, perkunas galės trankytis, bet, kaip paprastas, mažai kam arba visai niekam neužkenks. Jau ir dabar akys tyrinėjanczios lietuvio gali patėmyti nů kitų užslėptą, vos akia įžiurimą debesėlį, pirmtakuną busianczios audros. Kalbu czionais apie tai, kad žandarai tulų vietų pradeda vůstinėti „litvomanus", kaip szunias užėję kiszkio pėdsaką. Taip-gi tikrai, o tikrai žinau, kad vienas žemskis „starsza" (vyresnysis), besikalbėdamas su žandaru pasakė jam, kad jisai savo valscziuje žinąs nevieną prilaikantį lietuviszkas knįgas. Yra tai aiszkus ženklai artinanczios audros, o tům tarpu pas mus tyku, kaip ant kapinių.

J. Vėžys.

— *Kauno rėdyba.* Pagarsėjusio *Jono pjaustytojo* darbai net po visą Lietuvą pasiplatino savo, pasekėjus atrasdami. Sztai žmonių tarpe kalba eina Zarasų paviete, apie Panedėlį, Panemunelį, Rokiszkį, kad atsirado vyrai, kurie boboms isz nugaros dirżus pjausto. Kalbos tos vienok turi savo pamatą. Ano kraszto miszkasargiai, negalėdami po miszkus savo ûgas ir grybus nû ûgaunanczių ir grybaunanczių bobų atginti, pradėjo gudrybes varynėti. Tai-gi vienas isz jų nusipaiszino, atsiraitė rankoves, paėmė peilį į rankas, sakydamas, kad anam reikia pjauti isz nugaros boboms dirżus. Tas pasielgimas naudingu pasirodė, nės iszgandintos bobos daugiau jau į miszką nebeatėjo. Paskui vėl isz Rokiszkio kalinio vienas aresztantas iszbėgo, kuris, neturėdamas ką valgyti po miszkus, rugius, slapstėsi ir nû bobų visokius riszelius ir pinigus atiminėjo. Sztai nû to ir paskala iszėjo, kad buk net penki vyrai su peiliais po miszkus vaikszczioja ant bobų tykodami, o vienas isz jų buk net į żaltį pasivertęs.

Panemunėlio par. apie Suvainiszkius Vainauskiui ir jo susiedui po vieną arklį pavogė.

Toje pat parapijoje Szniuksztûse (Czubinskiûse) szesziolikos metų piemenė prigėrė (paskendo). Per Nemunėlį pradėjo perplaukti jos galvijai į antrą pusę upės, kur buvo svetimos pievos. Mergaitė, norėdama galvijus grążinti, nusirėdė nûgai, o mokėdama plaukti szoko į vandenį, bet turėjo kur tarp szanknų pakliuti, kurių tenais daug yra,arba ją mėszlungis sutraukė, nės rado ją ant dugno.

Panemunėlyje buvo kitą kart żydo kromas, bet lietuviams Kapustinskui ir Vilkui ten du kromu uždėjus pirm poros metų, żydas turėjo bėgti, nės żmonės ėjo tiktai pirkti pas savûsius, o żydo visas neperkomas tavoras ant niekų nuėjo, keli pudai tabako visiszkai supuvo, taip kad aną ant darżo turėjo iszmesti. Už tai kaip, żmonės sako, żydas buvo atkerszijęs ir Kapustinską sudeginęs, bet tas isz antro karto vėl sav kromą įsitaisė. Miestelyje dabar nėra żydiszko kromo, o karczema tiktai viena. Po kaimus czia nei jokių karczemų nėra.

Panemunėlio par. pernai vėżių prekyba labai smarkiai ėjo, bet szįmet todėl tiktai nutilo, kad visus senus vėżius iszgaudė, o mażų neverta imti. Pernai ant vėżių buvo czia prekėjas net isz Petropilės, savo perkupczių Dinaburge turėdamas. Po Viženą ir Nemunelį net nežvejojo, bet tiktai vėżiavo ir paliko vėżius maż ką už szudvabalius didesnius. Dėl parvežimo į užrubežį dėjo į skolines (bolaninės) krobas vėżius su samanomis perklodami. Tokiu budu vėżiai taip gali buti dvi nedėlias be vandens gyvi, galima anûs toli vežti. Užrubežyje leidżia anûs į ażerus ir ten per kelionę iszbadėjusius ir suliżėjusius vėżius peni ir atgaivina, brangiai pardûdami, nės ir ant vietos Lietuvoje už anų szimtą po rublių mokėta. Isz tos prekybos kartais visoki szkandalai atsitikdavo. Vieni per pavidą vėżius po upes isznûdyjo, kiti, o ypacziai jaunûmenė, dirba visokias sztukas. Sztai Palėpių kaime ant Nemunėlio kraszto, kur viens lietuvis buvo sav vėżiavimo provą nû kaimo pasisamdęs, berniukai naktį jam vėżius iszvogė, o buczius iszdraskė taip, kad ans ant to trotą turėjo.

Jûdaiczių filija, Kauno pav. prigul prie Eirogalos parapijos. Taigi Jûdaiczių kunigas darė storonę, idant nû kelių aplinkinių parapijų po dalį atskėlus naują parapiją padaryti, bet Eirogalos klebonui Morkui tai nepasidabojo ir kunigų tarpe barnis pasidarė. Taigi kada kun. Morkus buvo Jûdaicziûse pradėjo ant davatkų prastai giedanczių szaukti, kad anos taip bjauriai nebliautų; tos, ant svetimo kunigo neatbodamos, net nusiszypsojo. Isz to kunigų tarpe toks ginczas pakilo, kad dėl jų sutaikinimo reikėjo net priszaukti policiją ir valszcziaus urėdnikus; dėl teisybės atradimo, lieptas buvo żmonėms į dvi puses eiti ir pasirodė, kad daugumas stojo po Jûdaiczių kunigo puse. Tas papiktinimas atsitiko Liepos mėnesyje.

Neseniai gavau susitikti su vienu turtingu tėviszkainiu G., paeinanczių isz Szaulių pavieto, kelių lenkiszkų laikraszczių korespondentu, kurio pravardės užbaigtinė ant *ski**) nurodo, kad anas isz tikrų lenkų paeina. Taigi tas ponas, lietuviszkus laikraszczius skaitydamas, numano apie darbus ir norus lietuviszkos tautos. Kada jį nekurie kaimynai iszjûkdami pradeda *litvomanu* vadinti, darodydami, kad jo pirmtakunas isz tikrų lenkų iszeina, anas atsako:

— Jeigu lietuviai taip kaip czekai savo tautystę pakels, tai turės ir bajorai lenkai prie anų pristoti, nės jie maskolių nekenczia ir maskoliszkai nekalbės. Su lenkyste sunku bus užsilaikyti isz vienos pusės maskoliams spaudżiant, o isz kitos pusės lietuviams kylant. Taigi, kaip dabar reikia eiti ar su vandeniu, tai yra su lietuviais, ar priesz vandenį, tai yra priesz lietuvius. Juk jus iszmanote, kad priesz vandenį sunku yra eiti, o kartais ir negalima, o su vandeniu lengva. Taigi matome, kodėl asz litvomanu esmu! Litvomanija padaro stiprybę dėl atsirėmimo priesz musų prieszus.

Maskoliai užgynė lenkiszką kalbą, mislydami, kad mųs lenkai pradės maskoliszkai kalbėti, bet tie maskoliams ant ginczo, dabar ant didesnių vieszų susirinkimų, kaip antai arklių parodos, kermosziaus, balių ir t. t. pradėjo kalbėti lietuviszkai. Lenkai sako, vienybėje su lietuviais buvome, vienybėje ir busime, nės jie yra su mumis vieno tikėjimo ir buvo nû daug amżių drauge sutarime. Jeigu negalime buti lenkais, tai geriaus busime lietuviais, o ne maskoliais. Dabar jau matome, kad visi maskolių prispaudimai ir intrigos atsivers ant jų paczių nenaudos.

— *Aukmergės* paviete, Vadoklių parapijoje miszkų tarpe yra ežeras Lenasl); apie tą ežerą yra keturi kaimai: Lenas, Užulenai, Naujasodė ir Miszkiniai. Toji apygarda vadinasi Užugiris, nės už girios atsiranda. Lenos ežeras turi keturis viorstus ilgio ir vieną ploczio. Dar dabar ten miszkas yra taip didelis, kad jo lieknûse (knieja) dar pirm dvideszimtis metų buvo meszkos, gandinanczios rieszutaujanczius ir grybaujanczius żmones, o briedżiai dar dabar atsiranda, taipojau ir żalcziai. Szitie miszkai prigul prie ponų: Kancziaus (Koncza), Rudenino, Radvilo ir kitų, tarpe jų yra czia ir karaliszki miszkai.

Per tai tame užkampyje pasiliko senovės budai ir paprocziai taipojau parėdniai, kaipo tai pas moteres *palmutis* (nûmetas), kurį ant galvos nesziojа, vartoja czia undarokus su szniuravonėmis, kuriûs *sijonais* vadina. Pas żmones pasiliko dar *sutartinės dainos*, kurias du dainûja, viens užklausia, kitas atsako dainûdami ir viens priesz kitą stovėdami, kartais ir drauge anas

*) Bet tankiai su pravarde ant ski yra lietuviai. R.

dainas sudainůja:

„Trys ratelėliai, balti dobilėliai“ arba „żydi żirneliai balti żiedeliai“. Tos dainos turi savo įpatingas senovės gaidas. Prie to dar żeidżia sutartines ant dudų ir skuduczių. Yra czia taipojau taip vadinami *ripavimai*, tai yra pasakos su dainomis, kurios pasakojant reikia paskiau punktais uždainůti. Kalbos dalyke atsiliko czia labai senoviszkos formos, kaipo tai: *citenai*, *soditenai*, metai man namon *eitenai*, reiku *rugiai* pjauti, reikia *galvijai* namon varyti. Eikim rugių *pjautu*. Żvejojimas pas jůs vadinasi *żuklavimu*. Yra czia dar burtinįkai ir nůdinįkai. Kaip sula nustoja nů berżo tekėti pavasario laike, o pradeda rugti, tai żmonės kalba, kad tada sulos nereikia gerti, nes anoje raganos maudosi. Dėl arkeologijos (senovės dalykų mokslo) atsiranda czia daugel atminimų. Żmonės pasakoja, kad nů czia netoli Taujanůse valscziaus mokintojas Trofimovas ant lauko atrado akmeninį stovylą be kojų ir rankų, liemenį su galva nů pusės ůlekties didumo, nedailiai apdirbtą. Yra nůmonė, kad tai yra lietuviszko stabmeldiszko stovylo liekanos, o gal tiktai sutirpusio akmeno laszai, kurie gali turėti tokį pavidalą. Pats nematydamas negaliu spręsti. Kaip kitur Lietuvoje, taip ir czia atsiranda akmenai su żmonių iszspaustomis pėdomis, kurias kitur Laimės pėda vadina. Sako, kad kitą kart, kaip akmenai buvo minkszti, tai kas tiktai per anůs ėjo ar tai żmonės, ar gyvuliai, tůjaus ant akmens atsispaudė jų pėdos. Prie Użslėnių kaimo yra akmenai su avių pėdomis. Apie Szilų miestelį Bridvalkyje yra akmenai su żmonių pėdomis. Użugirių miszke yra lenkų kapai nů 1863 metų, Żardavieczių vadinami.

Użugirių nelaimė, tai yra starovierai burliokai prisiųsti czia po lenkmecziui dėl szito kraszto apmaskolinimo. Yra tai plėszikai ir vagys, kurie po anůs didelius miszkus į Aukmergę važiůjanczius żmones pradėjo apiplėszti. Tie burliokai, kurie pravoslaviją priėmė, gavo po valaką żemės, o tie, kurie starovierais pasiliko, tiktai gavo żemės trobomis pasistatyti ir ant darżų.

Viens didelių ponų įpėdinis B. isz dvaro B. Seradżių parapijoje, Kauno paviete, isz užrubežio prancuziszką ligą (sifilis) atvežęs, užkrėtė dabar aname kraszte po kaimus daugumą mergų ir bobų. Ir nedyvai, nės, taip apscziai malkomis, pinįgais, javais už tą pasidżiaugimą mokėjo, kad nekurie tėvai, o net ir vyrai vedė savo dukteris ir paczias dėl įtikimo ponaicziui ir dėl dovanų gavimo. Bet dabar tos dovanos per gerklę ir nosį iszlys, nės kalti tėvai ir vyrai už savo dukterų ir paczių pakalbinimą dabar sunkiai pakutavoja, nugabenę savo artimiausias į lazarietą arba turėdami su serganczіomis gyventi. Taip sergantį żmogų gali greitai suprasti, nės jam greitai gerklė ir nosis puva. Nėra man bjauresnio żmogaus, kaip be nosies! O kurios mergos paleistuvingai bernukus myli, visos tokios bus! Macziau asz tokią ubagę be nosies prie bažnyczios sėdinczią, prie kurios tie, kurie ją gražią ir sveiką kitą kart pażino, besijůkdami sako: Pierwiej rosdavałaś afekta, a teraz defekta! (pirma dalinai visiems malonę, o dabar ligą).

Gaspadorių tarpe yra dejavimas, kad, nors javai yra suvisu pigus, darbinįkai labai brangus. Sztai per Rugpjutį mokėjo darbinįkams ant dienos Żemaicziůse po 45–50 kapeikų. Isz tos priežasties, kadangi rugių purą galima už rublių pirkti, taip per dvi dieni rugių purą uždirba ir paskui gul ant pilvo, tardami: kam asz czia turiu prakaitůti, dirbti, ar asz negaliu pasilsėti. Per tai gaspadoriai virsta į bankrotus, o darbinįkai į tinginius!

Nors ponų ir gaspadorių tarpe yra sunkus metai, bet tankiai yra įtaisomi jaunimai (vakarůszkos), ypacz ten, kur yra dailios merginos. Tokius jaunimus arba geriau sakant balius įtaiso labjausiai Szaulių pavieto bajorai, kurie stipriau kaip kitur laikosi. Girdėjau apie vieną atsitikimą Kauno paviete, Eirogalos parapijoje, kur, gaspadiniai szį pavasarį negalint kaip reikiant sveczių priimti, pereklę iszdżiuvusią kalakutę svecziams ant kepenio papjovė. Paskui svecziai pradėjo jůktis, sakydami, kad musėt pati gaspadinė ant likusių kiauszinių perės.

— Vokiszkoji valdżia ir mokyti vyrai to kraszto musų żemės atmosferą norėdami iszstirti, kur ant didelių augsztybių, isz oro ir szilimos stokos, żmogus isztverti negalėtų, be żmonių su tam reikalingais įtaisais balionus leidżia. Tie balionai kartais ir už kelių szimtų mylių nukritę ant parengtų ten įtaisų oro temperaturą (szilumą ir szaltį), isz kylimo augsztumą ir oro skystumą parodo. Toki balionai tankiai svetimose karalystėse nukrinta. Todėl nukrintanczіůse balionůse yra ir rasztai, isz kur jie yra ir kur anůs reikia pristatyti. Bet tankiai ir į jurę įpůlę pražusta.

Neseniai dagirdau, kad ant Straczo kaimo laukų netoli Michaliszkių miestelio, Vileikos paviete, Vilniaus rėdybоje, 13 Rugsėjo dienoje, toksai balionas nupůlė. Żmonės, tada ant laukų vasarojų, valydami, o tokį nematytą daigtą nů dangaus besileidżiantį matydami, už stebuklą laikydami, půlė ant kelių ir melstisi pradėjo. Apie baliono nukritimą buvo policijai praneszta, taigi tůjaus atlėkė uriadnįkas ir paėmęs aną nuvažiavo, labai tům besidżiaugdamas, nės ant baliono su nupesztu vokiszku areliu buvo ir paraszas vokiszkoję ir lenkiszkoje kalboje, kad baliono laimingas atradėjas ir ant vietos jo iszleidimo pristatytojas gaus 100 markių (50 rublių) grynų pinįgų kaipo nagradą. Taigi isz stebuklo kvaili gudai dyvyjosi, o maskolius pasinaudojo!

— Po daugel Lietuvos vietų cholera żmonių daugybę, o ypacz żydų, iszgaiszinus, ten, kur dar lyg-szioliai nebuvo, kaipo tai Pikeliůse, Telszių pav. żydų tarpe vėl baisiai pakilo. Żydai, żinodami, kad cholerai atsiradus, nieks pas jůs nebepirks, pradėjo slėpti ir naktimis savo numirėlius ant kapų vežti. Telszių spraunįkas apie tą dażinojęs staiga czia dėl isztyrimo pribuvo, liepė ant nabasznįkų vopna pilti, o serganczių żydų bebekus, ir drabužius ant katalikiszkų senkapių deginti. Jis pasiėmė prie to dar penkis isz kaimų żmones dėl pagelbos, ir padarė isz jų komisiją. Tų żmonių uždavimu yra jieszkoti po żydų triobas serganczių ir mirusių cholera ir apie anůs tůjaus praneszti, už ką gaus nů kożno tokio żydo po 50 kapeikų užmokesties. Taigi ant pinįgų godus żmonės visus żydų pakampius iszlandė, visus palovius, užkakalius isznagrinėjo, visus bebekus iszkratė; bet kadangi choleriszkus bebekus spraunįkas ant katalikų kapų, jau nů kelių desėtkų metų užleistų, deginti liepė, żmonės priesz jį sukilo ir skųsti užsimanė.

— *Viekszniůse*, Szaulių pavietę, cholera iki szioliai mirė

4 žydai, 1 katalikas ir 1 latvis. Bet dabar anoji apsistojo.

Zarasų paviete Panedėlio, Papilio ir kitose parapijose maskoliai pradeda pakelinius kryžius suraszynėti; regis dėl tolesnio jų statymo sustabdymo, o Vilniaus rėdyboje jau uždraudė anûs pakeliais statyti. Nežinia tiktai, kokiu budu arti Szvintėnų, Vilniaus rėd., pakelyje viens dabar naujas kryžius atsiranda.

Ne veltu yra sakoma, kad ponų mylista, moterių padabonė ir rudens oras, visados mainosi. Sztai ir dabar rudenyje to galime dasekti, nės ant dienos po porą kartų mainosi, o nėra dienos, kad lietus nepurszketų. Lapai pradėjo jau gelsti ir birti nû medžių, o matėme ir žąsis į tą sziltą krasztą lekianczias „kur pipirai auga".

— *Prekės.* Viekszniûse, Szaulių pav. miera yra didelė, nės tenyksztis puras turi 28 gorczius. Taigi už tokį rugių purą moka ten 1 rub. 80 kap., kvieczių 2 rub. 50 kap., avižų 1 rub. 20 kap., miežių iki 1. rub. 60 kap. Slyvų gorczius nû 6—10 kapeikų. Sviesto svaras 22 kapeikos. Už 7—8 kiauszinius moka 10 kapeikų. Mėsos jautienos svaras nû 7—10 kapeikų. Nors Viekszniai guli ant Ventos upės, bet žuvis yra labai brangi, nės ant svaro po 18—20 kapeikų. Viens gaspadorius aname kraszte už 200 szėpelių miežių gavo tiktai 180 rublių.

Ruskaja Žizń" raszo: „Girdėjome, kad perkratanti majoratų klausymą komisija gavo memorijalą darodantį, kad visi dovanoti Lietuvoje dvarai dėl maskolių bajorų, maskoliszkam gaivalui nei jokios naudos neatneszė, nors todėl tiktai buvo tie dvarai davinėjami, idant tai atsiekti. To memorijalo autoriai proponavojo, kad toji žemė butų isz dalies iszpardûta maskoliams ukinįkams pravoslavno tikėjimo su banko pagelba, dėl iszmokėjimo per 34½ metų. Kaip girdėti, tą užmanymą komisija parėmė.

Nû pirmo (13) Liepos ateinanczių metų, o toliu-toliausiai nû Naujų Metų 1897 metų, valdžia pati užims arielkos iszpardavimu, kaip „Kraj" pranesza.

— *Vilniaus* miestas ant iszkalų pinįgų neturi, o pradinių iszkalų direktorius iszreiszkė, kad ant 51,000 krikszczioniszkos liaudies to miesto yra mažu-mažiausiai 6,132 vaikų, o tûm tarpu dabar pradinėse iszkalose mokinasi tiktai 1,190, o vidutinėse iszkalose 1000 vaikų. Isz tos priežasties galime matyti, kad apie 4,000 vaikų yra visiszkai be mokslo. — Kantraktas tarp Vilniaus magistrato ir tramvojų draugystės aiszkiai parodo, kiek turi eiti vagonų ir kad visa prie tranvojų tarnystė krikszczioniszka turi buti. Bet dabar suvisu kitaip daroma. Žydai tramvojus suvisu užvaldė, konduktoriai daugiausiai yra žydai, kurie isz Maskvos buvo iszvaryti, net patsai virszinįkas žydu yra. Pertai per szabasą vagonų daug mažiau eina. Kodėlgi magistratas ant to nežiuri? Reikia dar ant to veizėti, idant vagonus ne kartą ant nedėlios pirm szabaso masgotų ir szlûtų, bet kožną dieną, nės tankiai atsitinka, kad asla ir sûlai, nû kelių dienų yra purvais, snargliais apdrėpti. Durys nėra gerai užtaisytos ir kiaurai vėjas puczia, apie ką priesz žiemą reikėtų atminti. (Kraj).

Szilavos parapijoje Akstinų kaime, Resiainių paviete, į gaspadoriaus Dapkaus gyvevinimą kožną metą jau tretį kartą perkunas szauna ir degina triobas. Tas jam ir szįmet atsitiko. Vienas inžinierius iszrodė jam priežastį, sakydamas, kad po triobų pamatais yra akmenai su magnesu, kurie perkuną pritraukia, per tat reikia tûs akmenis atimti ir į laukus iszvežti, o toliaus tas neatsitiks.

„Novoje Vremia" pranesza, kad netrukus bus Vilniuje laukinįkystės draugystė sudaryta. Toji plės savo darbus po rėdybas: Vilniaus, Kauno ir Gardino.

Dabar po visą Lietuvą, o ypacz Prusų parubežiais, atleisti nû valdžios inžinieriai mierûja strategiszkai žemę ir taiso plianus, dėl smulkiausio iszrodymo: miszkų, pelkių, upių, tiltų, brastų, kelių ir t. t. Taigi vienas toksai inžinierius Kaltinėnų apygardą, Resiainių paviete, mierûjantis, visus tokius planus ir mapas Prusų valdžiai už diktus pinįgus pardavė, o paskui už klaustas savo valdžios pasakė, kad per nelaimę anûs prażudė. Bet paskiau buvo sužinota, kad anas prusams szitûs plianus ir mapas pardavė. Apie tą iszdavėjystę ciesorius sužinojęs aną pas savę paszaukė, bet tas, jusdamas kad jam negerai bus, ant Prusų rubežiaus link smuko. Bet czia aną policija sulaikė ir į Petropilę pristatė, o už tą peržengimą caras aną suszaudyti liepė.

Varlė.

Isz Kitur.

— *Suvienytos Valstijos.*

Nanticokes lenkai, kurie atsiskyrė nû senosios parapijos, jau stato kitą bažnyczią, 50 pėdų augszczio ir 100 pėdų ilgio. Jie taipgi praszė Scrantono vyskupo, kad jiems dûtų kitą kunįgą.

Shamokin, Pa., 11 d. szio mėn. laike mainų gaisro penki darbinįkai prażuvo. 12 d. sz. m. eksplodavojo mainų katilas, sudraskė visą namą, kuriame katilas buvo, penkis darbinįkus užmuszė, o szeszis sužeidė.

Szv. tėvas popiežius ketina neužilgo atsiszaukti į angliszkos bažnyczios vyskupus ir visą jų dvasiszkiją, kviesdamas jûs į vienybę su katalikiszka bažnyczia.

Ramu butų mirti garbingam seneliui, jeigu jam nusidûtų schyzmatiszką bei protestantiszką bažnyczią patraukti prie visatinos katalikiszkos bažnyczios.

Carui nedarė operacijos, kaip buvo praneszta; tur but daktarai bijojo, kad laike operacijos nepersiskirtų caro duszia su kunu. Iszgijimo vilties nėra; mažu dar kokį mėnesį kitą pratęs amžiaus dienas. Krime, Livadijoje, jau ilgai nebus, nės 24 d. szio mėnesio važiûs į Korfu (Graikijoje). Dabar gydo carą daktaras Leyden, nės Zachorinui jau neužsitiki. Dr. Leyden yra žydas. Mat caras, nors žydus visaip persekioja ir isz Maskolijos varo, tacziaus dabartės prisiėjo netik žydo pagelbos ir malonės praszyti, bet pagaliaus visai į jo rankas atsidûti.

Ve kas ir nemažai trumpina caro dienas: jo mylimiausis sunus Jurgis didei sunkiai serga ir nepergyvens savo tėvo. Jo vyresnysis sunus Mikalojus, sosto įpėdinis, taip gi sirguliûja ant kuno ir dvasios, o ypacz ant szirdies: jis nebenori jokiu budu su savo sužiedotine, kunįgaikszt aite Aliksa pacziûtis, nės yra mirtinai įsimylėjęs į jauną, gražią žydelkaitę ir butinai nori ją už paczią paimti. Isz jos meilės jis norėjo atsisakyti nû tiesos ciesorystės sosto ir praszė savo tėvą ant to daleidi-

mą, bet caras nenorėjo nei girdėti apie tai. Taipgi andai tapo atidengtas placziai įsiszakojęs ant caro gyvasties sûkalbis (mat, nabagui nenori dûti gamtiszka smerczia numirti). Kijave, Warszavoje ir kitûse miestûse daugybę apszviestų žmonių suaresztavojo, tarp kurių randasi nemažas skaitlius apicierių.

16 d. szio mėnesio daeina žinia isz tikrų szaltinių isz Peterburgo, kad caras mirs, nės vėžio ligą turi, ir kad ta liga jam tyczia įvaryta. Caras nemirsią gamtiszka smerczia. Caras tapo apsirgdytas per rupestį didelės partijos, kuri laukia, kad kûveikiausiai jis nustiptų, o jo vyresnysis sunus užžengtų ant sosto, nės jis yra visai prieszingas savo tėvo nûmonei ir prižada, tapęs caru, padaryti Maskolijoje dideles reformas. Turiąs pagaliaus ir plianus savo reformų padaręs. Caro partija, ypacz popija, geidžia, kad antrasis caro sunus, jam mirus, taptų caru, nės jis prižadąs dar didesniu tironu ir fanatiku buti už savo tėvą.

Mažu po caro smerties ir ant Lietuvos kraszto nors spindulėlis liûsybės suspindėtų!...

Dr. Jacharinas nustojo prie caro užsitikėjimo. Jo vieta užėmė prof. Dr. Leyden, žydas.

Onoras brangesnis už gyvybe.

Isz Lvovo (Galicijos) pranesza, kad Stryj'e nusiszovė 72 senis Jokubas Przybilskis, karszcziausis kariaunįkas paskutinio maiszto, 1863 m. Jis, pakilus maisztui, iszpardavė savo gėrybes ir surinktus pinįgus atidavė ant maiszto reikalų. Po nelaimingos už liûsybę karės, Przybilskis pagrįžo namon. Paskutiniûse metûse, nieko neturėdamas, gyveno senelis dideliame varge, apie kurį nieks nežinojo, nės jis nei kam apie savo vargus nesiskundė ir kito paszelpos nepraszė, nės tai nepavelyjo jam jo onoras. Jis pasakęs andai: „geriaus mirti, negu elgėtauti", nuėjo ant kapo savo karės draugų ir nusiszovė. Katalikiszka bažnyczia atsakė jam, kaipo savžudžiui, krikszczioniszką palaidojimą. Bet jauni žmonės, ypacz studentai, pavogė lavoną, ir įdejė jį į grabą, nunesze į bažnyczią; bet kadangi bažnyczią rado uždarytą ir neįleido jų, jie padėjo numirėlį prie bažnyczios durių ir susitarė tol prie jo stovėti, kol bus jam prižadėtas krikszczioniszkas pakavojimas. Tai pamatę, tukstancziai žmonių susirinko apie bažnyczią, kuriûs žandarai, bijodami, kad nepakiltų peszynės, iszskirstė ir lavoną atėmė. Tacziaus vakarop vežiant Przybilskį ant kapinių lydėjo jį tukstancziai žmonių ir szimtai rankose turinczių fakelius (isz smalos bei isz kitko padarytas dideles žvakes) studentų. Dėl numirusiųjų svietas teisingesnis.

Karė.

Kynams visai kreivai eina: japonai jau netoli nû Pekino ir mislija jį pradėti imti į savo nagą. Kynams stoka pinįgų, stoka ginklų ir viso ko, ko reikalinga dėl gero karės vedimo. Kas dar blogiau, revoliucija pakilo po visą Woo–Chang provinciją ir su pasekme platinasi į visas puses. Kynai pagaliaus nustoja vilties atsiremti priesz japonus ir pradėjo su jais sądarauti, prižadėdami pripažinti Korėjos neprigulmingumą ir užmokėti visus karės kasztus. Bet japonai dar nenori paliauti karevę, tûm labjaus, kad Europos vieszpatystės nieko jiems nesako ir neva neketina periszkadyti Pekiną užimti. Todėl laukiama yra dar didelė karė, kuri turės, rodos, pasibaigti ant didelės nelaimės ir amžinos Kynų gėdos, o sykį ir ant pamokinimo, kad nereikia nû augsztesnės Europos civilizacijos ir apszvietimo užsidaryti, bet jam platų kelią dûti ir isz jo naudotis.

Kaip matyti, Maskolija daugiausiai mislija isz tos karės pasinaudoti — ar gerûjum ar piktûjum. Ji nori, klausykit, Korėją ir Mandžiuriją paimti į savo globą ir dagi su kokiu grażiu (!) mieriu: idant tûs krasztus isztraukti isz tamsybės ir barbarybės, o jų vietoje dûti apszvietimą ir liûsybę (?!). Žinia kitos vieszpatystės nenorės daugiau dûti augti Maskolijai, nės ir taip jau perdaug didelė yra. Dėlko gali veik pakilti europiszka karė.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— *Hazleton, Pa., 11 Spalinio.*

„Susivienyjimo" reikalûse.

Daug buvo kalbėta, daug buvo raszyta apie seimą lietuvių, kuris žadėjo atsiprovįti Scranton Pa., todėl ir musų kûpa du delegatus nusiuntė ant taip garbingo seimo; bet tas seimas, turbuti, ant to ir pasibaigė, kad buvo seimas, o ką jis surodavojo gero ar blogo, mes nežinom, ir žinoti negalime. Laikrasztis „Vienybės", kuris atlieka „Susivienyjimo" reikalus — jau trys numeriai iszėjo po seimui, o da jokios žinios neturime. Kaip pasirodo numeryje 41 „Vienybės", tai menkai ką galime tikėtis dasižinoti apie darbus gûdotų delegatų IX seimo.

Laikraszczio „Vienybės", negalima peikti už tai, nės tai nelaikraszczio kaltė. Tur but IX seimo sekretorius susirasze seimo dalykus tiktai dėl savęs, o ne dėl „Susivienyjimo" draugų, kad nepadûda į tam paskirtą laikrasztį. Negalima suprasti, kas tame do periszkada. Meldžiame gûdoto sekretoriaus IX seimo, idant pasiskubįtų su padavimu visų nusprendimų.

Sekretorius „Susiv." kûpos
Matijoszius Vilkauckas.

9-to Seimo dalykûse*)

*) Redakcija už szį straipsnį neatsako. Red.

Seimas buvo gana gražus, isz kurio visi lietuviai turime džiaugtiesi, nėsa delegatų buvo gana diktokas skaitlius. Bet tankiai tarp gero randasi ir piktas. Mes delegatai tikt vieną didę klaidą padarėme, kad klieriką p. A. Miluką aprinkome seimo sekretoriumi, o dar žmogų ligotą. Juk kaip visi klierikai senei sėdi seminarijoje, tai ir jam reikėjo buvo sėdėti, jeigu nû teisybės rengiasi buti kunigu, žmonių mokįtoju tikėjimo ir tautystės reikalûse. Bet kaip yra nesveikas, tai jam nû seminarijos vyriausybės yra dûtas pavelyjimas ant kelių mėnesių pataisyti savo sveikatą. Kadangi yra ligotas, tai ir padarė kaipo palieges žmogus, nėsa „*in sano corpore sana mens*, (t. y. sveikame kune sveikas protas) kaip sako lotiniszkas priežodis. Daleiskime kad p. A. Milukas po teisybei yra sveikas, tiktai taip sav nenori seminarijoje sėdėti. Jeigu taip butų, tai ir nieko gero negali buti, nėsa anot Krilovo pasakos: jeigu sziauczius keps pyragus, o pyragius sius czebatus, visas darbas nueis ant nieko.

Na, mielas skaitytojau, prisiżiurėk, ar nebus taip ir su 9 seimo sekretorium. Ant seimo kelis syk J. Paukszty su p. A. Miluku gana asztriai ėdėsi. Vienas truputį įsvaigęs, o kitas ligotas: tai apie „Garsą", tai apie „krażieczius". Žinoma, kad nors vienas isz judviejų butų buvęs sveikas, tai tokių iszszokimų nebutų buvę,

jog delegatai nesykį turėjo saldžiai nusijûkti.

Tikt vieną momentą privesiu, kuris aiszkiai parodys, kokio p. A. Milukas yra proto. Sztai priesz pabaigą seimo g. kun. J. Zlotorzyskas įnesza, kad J. Paukszti aprinkti „Susiv.“ garbės sąnariu, dėlto kad per 9 metus su savo laikraszcziu dirbo dėl „Susiv.“ labo. Milukas tam yra prieszingas. Asz tûjaus, anot p. Miluko, paszokau nû vietos, pasipraszęs balso, perstacziau delegatams, jog tokį żmogų, kuris per tiek metų dykai dirbo dėl „Susjv.“ labo, prigulėtų aprinkti „Susiv.“ garbės sąnariu. Vienu balsu visi delegatai pristojo „tegul taip buna“. O p. A. Milukas (żinoma kaipo ligotas żmogus), it kokis despotas, atsistojęs szneka į delegatus, kad J. Paukszty nesąs to vertas. Tada kunįgas J. Kaulakis, pasipraszęs balso, užklausė delegatų: „ar mes sziądien susirinkome, kaipo piemenys, jûkus daryti, ar mes, kaipo vyrai, ką sykį nutarėme, pripażįstame“. Tada seimo prezidentas p. M. Klimas, atsigrįżęs į p. Miluką, seimo sekretorių, tarė: „užraszyk J. Paukszti „Susiv.“ garbės sąnariu“.

Bet żengkime dar toliaus. Juk ant 9 seimo visi delegatai nutarė, kad iki kitam seimui bus „Susiv.“ organu „Vienybė“. Bet ką musų paliegęs sekretorius daro. Po seimui vieton nutarimų, suraszo savo asabiszkumus į protokolų knįgą. Ir dar tokį protokolą, kuriame, anot kun. P. „Asz Milukas“ ir „Asz Milukas“ ir t. t. t. y., kad p. Milukas vedė visą 9 seimą.

Koks tas protokolas nėra, vienok jeigu butų buvęs sveikas sekretorius, butų pradėjęs talpinti „Vienybėje“, kaip kad kas metas budavo, o ne kokiame ten „Garse“, kuris nėsa „Susiv.“ organu.

Kaip tame dalyke p. Milukas pasirodė? Ar kaipo despotas, ar kaipo klierikas ligotas? Tegul skaitytojas apsvarsto.

Kun. A. Burba.
„Susiv.“ garbės sąnarys.

Nutarimai ant 9 seimo

Scranton'e, Pa., pagal seimo sekretoriaus protokolų knįgą.

1. Sąnariai kokios draugystės, prigulintiejie prie „Susiv.“, nû 9 seimo yra velytina, kad iszrinktų savo įpatingą vyriausybę, kuri rupintųsi apie „Susiv.“ reikalus.

2. Nespaudinti „Susiv.“ kasztais jokios knįgelės, kol nebus atspaudintas lementorius lietuviszkas.

3. Padauginti posmertinę, tai yra, mokėti kożnam posmertinės 150 d., o kaip bus sąnarių 2,000, mokėti 200 d. ir t. t. iki penkių szimtų, kaip bus sąnarių 5000.

4. Kaip veik bus galima įsteigti augsztesnę lietuviszką mokslainę Suv. Valstijose, o tûm tarpu rupintiesi apie uždėjimą parapijinių pradinių mokslainių.

5. Kad kas trys mėnesiai „Susiv.“ vyriausybė garsintų „Susiv.“ stovį, kaip pinįgų, taip ir sąnarių skaitlių.

6. Kożnas „Susiv.“ sąnarys ilgiausiai iki trijų mėnesių turi užsimokėti posmertinę, po „Susiv.“ organe apgarsinimui. Kitaip nustoja tiesos pilno sąnario iki 6 mėnesių.

7. Yra velytina, kad kożnas sąnarys rupintųsi per 5 metus įgyti szios żemės ukėsystės popieras.

8. Krażieczių komitetas: kun. J. Żilinskas, kun. M. Szedvydis, dr. J. Stupnickis ir T. Paukszty. Visi pinįgai bei aukos turi buti prisiųsti „Susiv.“ kašieriui.

9. Sekretoriui mokėti 25 d. metų algos, kad gerai vestų knįgas ir ant seimo visad pributų. Jeigu neves gerai, tai negaus užmokesties ir dar bus nubaustas.

10. Padaryti auksinių żenklukų, kaip pirmiejie kad buvo, o misinginius pardavinėti po 30 c., kaip kad patys kasztûja.

11. Padûti protestą szv. tėvui priesz maskoliaus szubybes, padarytas Krażiûse.

12. „Susiv.“ garbės sąnariais apszaukti: kun. A. Burba už savo darbus ir rupesczius dėl labo „Susiv.“, J. Paukszty už dykai davimą „Vienybę“ laikrasztį, kaipo organą per 9 metus dėl „Susiv.“ labo.

13. Iszrinktas knįgų peržiurėjimui komitetas iszdavė savo rokundą: įėjimo buvo 890.-63 c., iszėjimo 128.73 c., lieka kasoje 762.20 c. Sąnarių skaitlius 1178.

Ant perstatytojaus

(Representative) ïsz 3-czio distrikto Luzernes pavieto yra, J. Frank Turner, kuris gimęs ir užaugęs yra miestelyje Plymouth Pa., ir kaipo prietelius darbinįkų gero ir blaivaus apsiėjimo żmogus, kuris prižada savo balsą ir užtarymą visados dûti name perstatymo Harrisburge už darbinįkus.

Todėl broliai ukėsai 3-czio distrikto neužmirszkite apie jį dienoje balsavimo, tai yra balsûkit už jį.

Ant kongress-mano!

Darbinįkai żmonės turi neužmirszti, kad Mr. Hines buvo visados jų prietelius; per jo storonę perėjo daug bilių dėl labo darbinįkų żmonių.

Mr. Leisernig yra anglių operatorius, jis yrà neprielankus darbinįkams, ir jeigu jį iszrinktų ant kongrese-mano, jis perleis įstatymus prieszingus jujų interesams. Beje jis yra užtarytoju American Protestan Association biliaus. Jis taipgi karsztai balsavo Washingtone už American Protestan Association bilių, kuris butų nedaleidęs atėjunams tapti Amerikos ukėsams, kol nebutų pergyvenę joje dvidesimts vienus metus.

Todėlgi visi draugai atėjunų turime balsûti priesz jį. Szalin su coal operatorium!

Peter A. O'Boyle ant prokuratoriaus.

Mes jau buvome atkreipę atydą skaitytojams „Vienybės“ pereitûse numeriûse ant laukianczio ofiso prokuratoriaus (District--attorney). Iszsirodo kaip ir navatniai, kad mes tolydżio apie tą patį dalyką sznekame. Tai mes darome, kaip kada żinoma; mes, kurie turėjome daugel reikalų Corte, esame persitikrinę gana, kas gali daugiau gero padaryti dėl mųs żmonių, ne tik dėl mųs, bet abelnai dėl visų taksų mokėtojų Luzerne's County. Mes żinome gana gerai, jogei esame persekiojami kaipo atėjunai nû nekurių Counto urėdnįkų. Bet musų reikalûse, kada tik mes patys ką norėjome gero padaryti dėl savęs, reikėjo mums imti ant atminties, jogei visûse musų Corto reikalûse ne ėsame datyrę dar nei nû vieno tiek daug loskos ir akyvumo, kiek nû P. O'Boyle. Jis yra populariszkas su visais żmonėmis ir visados gatavas patarnauti tiems, kurie tik szaukėsi prie jo. Tie visi, kurie turėjo kokį reikalą pas p. O'Boyle District--attorney ofise, kiekvienas pasakys, jogei jis apseina honoravai taip su biednu, kaip ir su bagotu. Jis yra mylimas nû visu, kurie jį pażįsta, ir mes mislijam, kad mųs tiesa, jei mes sakysime, jogei už Peter O'Boyle dûs savo balsus beveik visi ukėsai Luzerne's County..

Mes esame persitikrinę, kad p. O'Boyle yra vertas to ofiso ne tik dėl musų prieigos, bet dėl musų didesnės paramos.

Jo prieszas p. Fell, yra prieszas atėjunų, o didei mylintis amerikonus. Szaukia mus tiktai užmokėti padotkus, bet to nepamislija, kad ir isz mųs butų tulam gana gerai užimti kokį urėdą. Mes żinome pusėtinai żmonių szitame kampe, kurie jau czia po 20 metų ir valdo namus, ir moka padotkus už jûs po $300 ant metų tik dėl tokių żmonių, kaip p. Fell ir užlaikymą jo ofiso.

Jie ne balsûs už mus, tai kam mes turime balsûti už jûs?

Jau isztikro, laikas dėl mųs paremt kokį żmogų, kaip mes patys,

kuris atėjęs į Ameriką, kiek metų tam atgalios, ir kuris nori susivienyti su mumis. Mes perėjusiame laike, kol nežinojom rėmėme Republikonus, bet mes dabar žinome, kad mėlynas kraujas bagoczių isz Republikonų pusės nieko gero nedůs mums szitam County. P. O'Boyle tikisi padaryti daug gero dėl visų ukėsų, ir ką jis yra tvirtinęs, taip ir turės buti.

Paklauskim mes bile katro isz skaitytojų ar yra matęs kada norint p. Fell užimantį provą, ne, niekados, o jeigu taip, tai su prasta iszminczia galima suprast, kad laike trijų metų savo lojerystės tik galėjo atlikti vieną criminalną provą szitame County. Jis negali atlikt kaip reikia, ir niekas be iszsimokinimo tai ne padarys. Ofisas szis yra tokis panaszus sudžios (Judge) ir isztikro nepadarysime mes klaidos, jei aprinksime p. O'Boyle prietelių darbinįkų pusės ir prietelių visų atėjunų isz anapus jurių, ką ir jis pats yra atėjęs 30 metų atgal. Jo darbavimaisi teisingi tinkami ir aiszkus. Jis sziądien atsakancziai dailiausias kalbėtojas, ir labjaus įtekmingas savo iszkalba criminalnam sude. Mes patys sav už gana padarysime, balsůdami už szitokį vyrą. Taigi, atmeskime užmėtinėjimus p. Fell, ką jis szneka apie mus, kad mes atėjunai ne esame verti dasilytėti jo. Dėltogi bukime vyrais, pasirodykime, jog Dan. Fell negali mus vadžioti už nosies ir nesinaudotų isz musų dėl savo kiszeniaus.

Balsůti už Demokratus.

Kiekvienas žmogus, kuris yra gimęs atėjunų žemėje arba sunus atėjuno, tegul balsůja szįmet už demokratų tikietą Luzernes County. Žmonės, kurie eina prieszai mus vien dėlto, kad mes esame atėjunai ir musų neapkenczia, yra tie, kurie remia republikoniszkus kandidatus szitame County. Musų žmonės negali tikėtis gyventi prietelystėje su tais žmonėmis. Mės turime balsůti už tůs, kurie gal but tikrais mųs prieteliais ir nů kurių galima tikėtis pagelbos savo reikalůse. Votůk už czielą demokratų tikietą Hines, Rhone, O'Boyle, Schappert, Rice and Dohe.

POLITISZKAS SZIUPINYS

„Tegulgi bus kova vardan Vieszpaties"

Paraszė Jonas Avulis.

(Tąsa.)

Pusė Lietuvos dar ir sziądien bepasiliekti. rankose lenkų, kurie dar vis po senovei varinėja „unarus", o per tai dažnai įsivaro į skolas ir ant galų galo turi pardůti savo dvarus maskoliams. Apart to didelis plotas musų laukų dar nů senovės, o ypacziai nů lenkmeczio, teko maskoliszkiems virszinįkams ir jenerolams ir žinia, jau ant visados prapůlė dėl lietuvių. Tai gi noroms nenoroms mums reikia griebtis už kitokio ginklo — kiek galint apsunkinti gyvenimą maskolių musų kraszte, taip kad ilgainiui maskoliui pasmirstų ir pats Lietuvos vardas. Pradžia szito dalyko jau ir sziądien padaryta Lietuvoje, o ypacziai Kauno gubernijoje, kur jau pats vardas burliokas arba maskolius reiszkia tą patį, ką arkliavagis arba žmogžudis; reikia tiktai toliaus platinti szitą dvasią. Nusipirkęs kokį nors dvarą Lietuvoje, maskolius,žinia, negalės apsieiti be musų darbinįkų ir be įvairių reikalų su aplinkiniais gyventojais. Tai gi ant szitos dirvos tai mums ir prigulėtų pradėti kovą su szitais ateiviais ir bandyti rukinti jůs isz musų kraszto. Iszaiszkinkime savo žmonėms gerai tą dalyką, kad maskoliai tiktai dėl to skverbiasi į musų krasztą, kad pražudyti musų tikėjimą ir kalbą ir kad padaryti ką gero dėl maskoliaus, gyvenanczio Lietuvoje, tai vis tiek, ką su szelpti prieszinįką katalikiszkos bažnyczios ir iszganymo savo duszios. Dar ir sziądien geras musų darbinįkas suvisai nenori eiti ant darbo pas žydą, o jeigu kuris ir eina, tai ima už darbą brangiaus nei nů krikszczionio, o dirba paprastai menkiaus. Tokis pasielgimas musų darbinįkų, anot mano nůmonės, turi savo „raison d'etre", kadangi per tai lietuvis parodo savo paniekinimą dėl žmogaus, kuris smaugia jį medegiszkai ir doriszkai. Bet argi ne kur kas daugiaus blogo mums daro maskoliszki obrusiteliai, nei bjauriausiejie žydų sukcziai ir platintojai girtůklystės. Žydai žudo mus medegiszkai per savo žydiszdus palukius, per apgavimus ir arielką ir platina tamsybę per girtůklystę. Bet nemažiaus žudo mus ir maskoliai ekonomiszkai per mokestis, czinovnįkus, ir uždraudimą žmonėms rupintis apie savo reikalus ir doriszkai per uždraudimą apszvietos, knįgų ir paeinantį isz to pripratimą žmonių prie karcziamų, girtůklystės, kortų muszynių ir visokių paleistuvysczių. Juk paczių maskolių statystika parodo, kad nů pat įsivieszpatavimo pas mus obrusitelių, mus krasztas metai į metus vis půla žemyn ir žemyn, kaip medekiszkai, taip ir dvasiszkai bei doriszkai. Bet negana to, ką maskoliai bjauriaus už žydus žudo mus ekonomiszkai ir platina tarpu musų žmonių tamsumą ir visokias nedorybes, — jie visas ~~savo pajiegas~~ verczia ant to, kad iszlupti mums ir tai, kas brangiausia yra kiekvienam žmogui — musų praeitę, tikėjimą ir kalbą, ir tůmi jie tampa dėl mųs szimtą sykių bjauresniais ir pavojingesniais už bjauriausius žydiszkus sukczius ir lupikus. Tai ar gi nebutų naudinga tose vietose, kur apsigyvena maskoliai — dvarponiai platinti tarpu darbinįkų tokias pat pažiuras ant maskolių, kokios dabar vieszpatauja pas lietuvius ant žydų. Atkalbinėkime lietuvius darbinįkus nů darbo pas maskolius kaipo prieszinįkus musų tikėjimo; tegul bernauja pas jůs tiktai menkiausiejie darbinįkai, o ir terpu tų paczių menkiausiųjų platinkime tą nůmonę, kad jie neprivalo taippat nůszirdžiai rupintis apie reikalus savo gaspadoriaus — maskoliaus, kaip tai prideri rupintis apie reikalus gaspadoriaus lietuvio, kad lietuvis neturi skaityti už nůdėmę net ir tyczia kame nors užkenkti maskoliui, kadangi per tai jis gali atgresti nů savo žemės kitus maskolius, kurie dabar jau tiktai dėlto ir skverbiasi į musų krasztą, kad iszlupti mums paskutinį kąsnį důnos isz burnos ir padaryti mus amžinais savo vergais. Taip pat ir aplinkiniai kaimynai maskolių, apsigyvenusiųjų ant lietuviszkos žemės, turėtų kiek galėdami szalintis nů jų, niekados neszelpti jų reikale, bet atverniai daryti jiems kodaugiausia negerumų ir kiek galint stengtis apsunkinti jų gyvenimą musų kraszte. Teisybė, maskoliszki dvarponiai, negalėdami turėti naudos isz lietuviszkų darbinįkų, galėtų pradėti gabenti sav darbinįkus isz Maskolijos; vienok, pirma, tokis gabenimas darbinįkų isz tolymo kraszto, turėtų atsieiti kur kas brangiaus, nei samdymas vietinių, per ką maskoliams butų sunku iszlaikyti ekonomiszkas lenktynes su vietiniais ukinįkais, ypacziai kad dabar pas mus ir be to laukas důda labai mažą pelną ir kad daugumoje Maskolijos vietų darbinįkai ima didesnes algas nei musų kraszte, o antra, pargabentiejie isz Maskolijos darbinįkai neilgai iszbutų Lietuvoje, jeigu tiktai musų žnonės mokėtų priderincziai szalintis nů jų ir ant kiekvieno žingsnio rodytų jiems savo neprilankumą. Asz neraszysiu daugiaus apie szitą dalyką, kadangi prigulintis iszaiszkinimas klausymo apie kovą su maskoliszkais naujokynais Lietuvoje reikalauja plataus isztyrimo ekonomiszko padėjimo musų žmonių ir priderin-

czio pažinojimo tų aplinkybių, kuriose atsieina gyventi maskoliszkiems naujokams musų kraszte. Pajudindamas szitą klausymą asz norėjau tiktai atkreipti akį savo tautiszkių ant to, kaip svarbų dėl musų ateitės apginti savo žemę nů ekonomiszko užpůlimo maskolių. Juk jeigu maskoliams pasisektų iszlupti isz musų rankų laukus ir priveisti musų kraszte visokių burliokų kacapų, tai padėjimas musų tautos taptų tikrai apverktinu. Netekę savo laukų, mes jau neturėtumėme nei kokios dirvos po kojų ir noromis nenoromis turėtumėme „paskęsti maskoliszkose jurėse". Taigi tegul skaitytojas nepuryja ant manęs, kad asz nors taip pavirszutinai, o rasi ir vienpusiai pajudinau szitą tokį svarbų klausymą, bet kiek galėdamas, tegul ir pats eina szitůmi keliu ir aiszkina savo tautiszkiams, kaip lengviaus apsiginti mums nů ekonomiszkos verguvės maskolių. Bet ne tik per užgrėbimą laukų maskoliai gali nuvergti ekonomiszkai musų krasztą; didei pavojingu dėl musų tautos ir visoki maskoliszki meisteriai pirkliai, darbinįkai ir t. t., kurių dabar jau gana daug priviso musų kraszte, o ypacziai musų miestůse, jau nei nekalbant apie gaujas maskoliszkų czinovnįkų. Ypacziai dabar, kada atvirai pakeltas klausymas apie iszvarymą žydų isz musų kraszto, mums ir labai priguli pasirupinti, kad maskoliai neužimtų jų vietos. Miestai su savo pirklyste ir visokiais uždarbiais musų amžiuje visur vis labjaus ir labjaus masina prie savęs kaimų gyventojus ir turi ant jų milžiniszką įtekmę. Užėmę musų miestus maskoliai nekalbės su musų žmonėmis lietuviszkai, kaip dabar daro žydai, atverniai. Turėdami daug reikalų su miesto gyventojais — maskoliais, lietuviai patys noromis – nenoromis turės pratintis prie maskoliszkos kalbos, kuri per tai greitai iszsiplatins visoje Lietuvoje ir pakirs svarbiausiąją szaknį tautiszko musų medžio — senovinę musų kalbą. Negali vienok pasakyti, kad mes jau suvisai negalėtumėme gintis nů szitų ateivių ir jų kalbos, reikia tiktai mums susiprasti ir visiems isz vieno narsiai ginti gimtinę savo žemelę. Juk nei pirklys, nei meistras, nei darbinįkas neis į tą krasztą, kur jis nieko negali tikėtis uždirbti. Taigi ir mums norint klotingai gintis nů visokių maskoliszkų ateivių, reikia kiek galint elgtis taip, kad jie patys turėtų szalintis isz musų Lietuvos. *Niekados nieko nedůkime uždirbti maskoliams.* Sztai kokis turi but tautiszkas musų karevimas! Reikia tav kokius nors daigtus nusipirkti, tai pirmiausia dasižinoki, ar negali jo nusipirkti pas lietuvį ir jeigu gali, tai nesigailėki net ir užmokėti jam truputį brangiaus, nės důdamas uždirbti skatiką — kitą lietuviui tu szelpi tautiszką savo pirklystę. Jeigu kur nėra kromo lietuviszko, tai pirki pas žydą, lenką, vokietį arba tutorių, bet niekados nepirki pas maskolių. Žydai, lenkai ir vokiecziai tai yra musų kraszte, kaip tai juristai sako „male necessarium"; nepirmi jau metai sėdi jie mums ant sprando ir geria musų kraują, bet jeigu ir ikisziolei jie neįstengė galutinai prażudyti musų tautą, tai be abejonės neprażudys nei ateitėje. Atverniai, jeigu sudrutės musų tauta, tai lenkai ir žydai patys imsis priesz mus kepures ir stengsis mums patikti, kaip tai jau ir dabar jie daro tulose vietose Lietuvos. Kas kita su maskoliais. Ir menkiausias maskoliszkas meistras arba darbinįkas gerai supranta, kad už savo peczių jis turi visą gaują maskoliszkų žandarų ir czinovnįkų ir szimtus tukstanczių kareivių. Atsivilkęs į musų krasztą tiktai su skarmalais ant nugaros ir su bonkele „sivuchos" kiszeniuje, maskolius greitai pamato ypatingumą savo padėjimo Lietuvoje ir tůjaus pradeda skriausti musų žmones (priminkime sav burliokus — arkliavagius Kauno gubernijos), gerai žinodamas, kad valdžia visados apgins savo tautiszkį maskolių, ir kad lietuviai juridiszku keliu nieko negali padaryti jam blogo. Asz vargiai apsiriksiu, jeigu pasakysiu, kad vienas maskolius apsigyvenęs Lietuvoje gali daugiaus padaryti blogo musų tautai, nei penki lenkai arba žydai. Žydą arba lenką mes dar galime tikėtis kada nors iszkrapsztyti isz musų kraszto, o jei ne, tai nors kumszczia priversti padoriaus elgtis su musų tauta, nů maskolių gi jau mes vargiai kada galėsime atsikratyti.

(Dar ne viskas)

John Leisenring ant Kongres-mano.

Luzerne's darbinįkai, kurie troksztа dėl savo locnų reikalų apturėti naudą, privalo balsůti už John Leisenring ant Kongress--mano, o buti prieszingais Hines.

Leisenring yra darbinįkų prietelius ir pramonystės, ir rupinantis padauginimu darbų ir gerų užmokesczių dėl darbinįkų. Jeigu darbinįkai netenka darbų, tai ir prekystė nupůla. Leisenring, jei liktų aprinktas, jis rupinsis protestavoti įvežimui užrubežinių daigtų vien dėl gerovės mųs paczių ir visos pramonystės Luzerne's County.

Hines pats savę pasirodė jog, jo noras padaryti atgabenimą anglių uždyką, kuris yra prieszingas mums darbinįkams Luzerne's County, už ką ir sziądien anglių kasyklos dirba taip blogai.

Hines apkalbėdamas Leisenringą lygiai su savo partija, padůdami neteisius veikalus. Bet darbinįkai nežiurėkite neteisių apkalbų, o rupinkitės kiekvienas dėl savo tikros gerovės ir balsůkite už John Leisenring ant Congress--mano.

Temykit!

Kas nori įgyti gražią ir didei naudingą knįgelę „Kankinimas Katalikų Lietuvoje, o ypacz *Krażiůse* te pasiskubina atsiszaukti, prisiųsdami 30 c., nės ją tik iki pirmai ateinanczio mėnesio bus galima gauti. Adr.:

Dr. J. Stupnizki
Box 615
Plymouth Pa. Luz. Co.

Apgarsinimai.

Yra reikalingas gerai mokantis giedoti ir grajiti dudorius. Jeigu kur rasis tegul atsiszauke ant szio adreso:

K. S. Pautienius
518 Ave. Mahanoy City Pa.

Del pardavimo arba ant randavojimo Hotelis geroje vietoje, namas ir salė dėl balių ir mitingų. Dasižinokite pas Silv. Paukszti Edwardsdalle.

Patarles.

Geriaus yra szunį erzįti, nekaip piktą žmogų.

Geresnis žvirblys rankoje, kaip briedis girioje.

Gerti norint, veiku yra į karcziamą įvadinti.

Giltinė neveizi į dantis.

Gilus vandů netek skriauniai.

Girgžda, kaip gudo ratai.

Gyvatė maža — didį užmusza jautį.

Glaudus verszis dvi karvi žinda.

Greicziaus szventu liksi nekaip visiems įtiksi.

Greicziaus apjeksi, ne kaip Dievo darbus suseksi.

Grabės neperszokęs nesakyk op.

Grobas į brobą lenda. — kaip noriu valgyt.

Guvesnis miesto verszelis, ne kaip sodžiaus vaikelis.

Į akis pažiurėjęs sveikatos neklausi.

Į dangų su pinįgais neįsipirksi.

Į klaną půlęs sausas nesikelsi.

Jei gyventina — pergyvęs, jei vargtina pervargs.

Diedai.

(Strijai, senůliai, ainiai)

Veikalas poeto Adomo Mickevyczios,

Perguldė isz lenkiszko Aleksandras Gužutis.

(Tąsa)

S u e i g a . Nės tėmykime sav isz tikrybės,
Kad tai pagal dieviszką liepimą,
Kas nedatyrė sykio kartumą
Tas neiszpažins dangaus saldybės.
B u r t i n į k a s . Duszele! tu aniolėli!
Abu gavot ko norėjot,
Tą grudelį, tą grudelį,
Eikit sav, kad apturėjot;
O kas neklausys praszymo kalbos:
Vardan Tėvo, Sunaus, Dvasios Szventos!
Ar matote szventą kryžių?
Nenorėjot valgio ir geralų,
Likit mumis ramume, po dievų,
Ir eikit sav szalin, szalin!
S u e i g a . O kas neklausis praszymo kalbos:
Vardan Tėvo, Sunaus, Dvasios szventos!
Ar matote szventą kryžių?
Nenorėjo valgio ir gėralų,
Likkit mumis ramume, po dievų,
Ir eikit sav szalin, szalin!

Monas isznykst:

B u r t i n į k a s . Jau valanda pusiaunakties baisios,
Dėlto spinomis duris darykit,
Plokszta sausosios imkit balanos,
Vidui půdą arielkos statykit,
O kad isztolo lazda ženklą důs,
Te užsideg arielka be gaiszos;
Tiktai greitai, tiktai drąsiai!
S e n i s . Jau prisirengiau.
B u r t i n į k a s . Důdu ženklą kaipo prigulėjo.
S e n i s . Kilo liepsna ir užgesti spėjo.
S u e i g a . Visur kurcziai, visur tamsu,
Kas czia bus? mislyti baisu.
B u r t i n į k a s . Toliaus jus su dvasiomis sunkiomis,
Kurie prie szitos pakalnės tvirtai
Piriszti piktybės geležimis,
Su duszia, kunumi neskirtinai.
Nors griaun lipynę miriaus galybe,
Nors aniolas smerties ima kviesti,
Bet isz kuniszkos kanczios gyvybė
Sulyg szioliai negal iszsiplėszti.
Jeigu smarkumą didžios koronės,
Gal truputį palengvįti žmonės
Ir isz důbės pragaro isztraukti,
Prie kurios priėjot per daug arti,
Užkeikdami jumis, drįstam szaukti,
Per jusų smarkų gaivalą ugnį!
S u e i g a . Tarkit kokios pagelbos geidaujat,
Ar troksztat, ar valgio reikalaujat?
B a l s a s u ž l a n g o . Ei, jůdvarniai ir jus arelyczios!
A, prakeikti, palaukite ryti!
Leiskite manę arcziaus koplyczios,
Leiskit nors du žinksniu padaryti!
B u r t i n į k a s . Sena dvasia! kokia tai baidyklė!
Matote, stovi lange vaidyklė:
Kaipo kaulas ant lauko iszblyszko,
Veizėkit, veizėkit, koki skrůstai!
Isz burnos eina dumai ir žaibai,
Akys jam ant kaktos isztyszko,
Žėrůja kaip anglių pelenos;
Plaukai gi iszkedianti ant galvos.
Kaip isz deganczių erszkėczių kruvos,
Liepsnos szlůta augsztyn virsta,
Taipo nů prakeikto baisios galvos
Su spragėjimu kibirksztės byrsta.
B u r t i n . i r s e n i s . Kaip isz deganczių erszkėczių kruvos,
Liepsnos szlůta augsztyn virsta,
Taipo nů prakeikto baisios galvos
Su spragėjimu kibirksztės byrsta.
V a i d y k l ė isz u ž l a n g ė s . Ar nepažįstate manęs vaikai?
Kad pasistengste jus atsiminti,
Pigiai galėsit manę pažinti.
Asz nabasznįkas, pons jusų, tikrai!
Turėjau kaimą valdžioje savo,
Sziądien led treti metai iszėjo,
Kaip žmonės manę grabe sudėjo.
Ak, skaudžiai Dievas manę užgavo!
Esu valdžioje dvasios piktos,
Ir kenczių smarkumą kankinimų,
O kada žemė dengiasi tamsumu,
Einu ten, ir jieszkau nakties tamsios;
Bėgdamas nů saulutės szviesumo;
Vedu asz kampaujantį gyvumą,
Niekad nerandu galo klaidumo.
Vargina manę amžini badai,
O kas norės důti man valgymą?
Drasko manę ryjantiejie paukszcziai,
Kas bus apginėjumi, kas užstos?
Nėra galo, nėra galo kanczios!
S u e i g a . Drasko jį ryjantiejie paukszcziai,
Kas bus apginėjumi, kas užstos?
Nėra galo, nėra galo kanczios!
B u r t i n į k a s . Ko reikia dėl duszios vargios,
Kad veikiai iszbėgtų kanczios?
Ar garbelės dangaus praszai?
Ar szventintų bankietėlių?
Pieno ir důnos tektinai,
Yra vaisių ir ůgelių.
Kalbėk, ko dusziai reikėtų,
Kad į dangų eiti spėtų?
V a i d y k l ė . Į daugų? — Neblogžodžiauk verczіau!
Anė, asz nenoriu į dangų,
Tik geidžiu, kad isz manęs greicziau,
Duszia galėt iszsivilkti,
Szimtkart geriaus pragare tilpti,
Velycziau visas kanczias trivoti,
Velycziau dugne peklos vaitoti,

(Toliaus bus.)

LIETUVOS ISTORIJA

nů seniausiu gadyniu iki Lublino unijai.

PARASZYTA SIMANO DAUKANTO BUVUSIOJO VILNIAUS UNIVERSITETO PHILOSOPHIJOS MAGISTRO.

(Tąsa).

1385. Įteikęs taip Jaugalius atvangą savo ukėje ir iszsijautojęs apie Lenkų sintėjimą, rįžosi smeigtiesi į Lenkų sostą. To dėjęs, įkalbėtas nů Lenkų didůmenės, nuleido su iszkilme siuntinius, tarp kurių visugaszliejie buvo Skirgalius su Vigantu kuningaikszcziu, su Annuliu Vilniaus urėdu, į Krakuvą, Lenkų buveinę, tenai dumoje tėvunų rankos Gedvydės Jaugaliui lugoti, žadėdams Lenkams tai, ko nė viens daugesniai negalėjo bežadėti, beje: iszpažinti krikszczionių katalikų tikybą su savo broliais, gentimis, su visa didůmene bei su svietu Lietuvoje ir Žemaicziůse, kalinius Lenkų esanczius iszliůsůti, visos Lietuvos ir Žemaiczių žemes, lygia dalia užkariautůsius Gudų krasztus su Lenkų rykė sukergti, visas žemes Lenkams užimtases nů neprietelių, beje: Pamarę, Kulmiją, Sileziją, Dobrinę, Veliunę ir kitas neteisingai jiems iszplėsztas pagrąžinti pasiėmė, visą Lietuvos lobį naudon Lenkų dėvėti ir 200,000 auksinių, kuriůs buvo ketėjęs Wilelms Austrijos kuningaiksztis Lenkams mokėti, jei butu Gedvydę už jo iszleidę lobyn jų mokėti ketėjo. Kas begalėjo daugesniai Jaugaliaus Lenkų didůmenei žadėti, kuri kito nieko nelinkėjo, idant jis tiktai tůs žadus iszpildytu (ateistų). Bet grakszti karalaitė nů jaunų dienų su Wilelmu tėvo rumůse augusi, tarėsi it butu jam pažadėta esanti, nůgąstavo (krupostavo) sziaurės erżilo, kaipo nůžmaus Lietuvio, kaipo nugalavusio savo dėdę ir krupavo sav pažįstamą krikszczionį į nepažįstamą pagonį iszkeisti; negalėdama ant galo nei nů Lietuvos bylumo pirszlių, nei nů Lenkų didůmenės linkėjimo iszsikalbėti, paliko savo matuszei Elzbietei karalienei, Vengrų, apie tai ryžtįsi. To dėjus Lenkai iszleido siuntinius lygiai su Lietuvos į Vengrus pas karalienę Elzbietę, idant iszkaulytu nů jos karalaitės ranką. Dienu ne metu perkalbėjo karalienę ir gavo karalaitės ranką Jaugaliui, Lietuvos d. kuningaikszcziui. Tą pajutęs Wilelms, Austrijos kuningaiksztis, atmuko į Krakuvą, kurį Gedvydė, gavusi regėti Pranciszkonų kliosztoriuje, didesniai dar jį pamėgo, mindama savo jaunas dienas, czia dar pakukuliůti nů Wilelmo jos rumų kalpai vainojo, sakydami Jaugalių gaurůtą it ne žmogų esant, bei didei smarkuną, kursai savo dėdę, didei garbingą vyrą, ir visus savo gentis iszsmaugęs. Lenkų tėvunai nebimanydami ką tokioje dingstėje beveikti, nebleido Wilelmui beregėtiesi, o Gedvydės rumų duris užrakino, idant nieksai nebeeitu ir nepaikintu; nabagė (vargutė) kirvį pagriebus szokusi pati durų kirsti, 16 metų mergytė, bet Lenkų lobintinis, beje paskarbis Gorajski's nutvėręs ją; nebnumanydama ant galo kur bedingti lugojo Zaviszo, vyro iszmintingo, kurį buvo dažį kartą tėvo rumůse regėjusi, eiti slaptu į Lietuvą pasijautoti apie Jaugalių: ar tas tiesa, ką apie jį Krakuvoje žmonės skelbia. Zavisza sužygiavęs Lietuvoje pasakojo karalaitei, jog pats lygiai su Jaugaliumi pirtėje pėręsi ir savo akimi regėjęs derlingą ir gražų erżilą, lietos vyrą ir iszmintingą karalių, ne vilktrasą. Patį Keistutį ne Jaugalius, bet jo tarnai, kuriůs jis ketėjęs smarkiai koroti, dėl kurios tenai jų neteisybės, jį nugalavę; trumpai sakant, viskas esąs ynas niekas, ką svietas apie jį Krokuvoje zaunyjąs. Czia dar vyskupai ir kuningai didesniai ją gůdojo stygavodami, jog ji tekėdama už Jaugaliaus, visą Lietuvos garbingą tautą isztrauks viena pati isz peklos. Tůmi Gedvydė nusiramdžiusi, pagrįžus siuntiniams Lietuvos ir Lenkų isz Vengrų, davė Jaugaliui ranką. Taip Gedvydė didesnėje yra garbėje, jog nemėgdama tekėjo už to, kurį regėjo naudingu busiant savo tautai, czionai paskui jį pamėgo ir laimingai gyveno. Tůjau Lenkai iszleido siuntinius, tarp kurių minavojome yra: Woladko isz Ogrodzieniec, Kristins isz Ostrow, Petrus Szafraniec įsz Luczyce ir Incza isz Raguvo, į Lietuvą į Lenkų sostą jį kviesti ir Gedvydės ranką jam (Jaugaliui p.) adůti.

Tům tarpu kryžeiviai tiekėsi stipriai į karę. Noris pernykszcziai buvo atėjusi daugybė meldžionių eiti į Lietuvą pagonų krikszty ti, bet szlapi žiema, darganos ir szlapdrabos bei atdrėkiai neleido žygiůti. Szį metą taippat buvo susirinkusių daugybės sziokių tokių szaldrų, visos pasaulės piktadėjų, kuriůs d. mistras, džiugindams pergalės vilczia, vaiszino gůdos skůmėje. Buvo jau ryžęsi traukti į Lietuvą, kad tům tarpu Lietuviai, norėdami patys pasitiekti stipriai į karę, atleido į Karaliauczių siuntinius, kurie siulodami kryžeiviams pakajų jůs trukintu: kaipogi ilgą laiką kaulyjęsi ir sandarų nepadarę, Lietuvių siuntiniai pargryžo namon. Tům tarpu atėjo kryžeiviams žinia, jog Elžbietė, Vengrų karalienė, dėl naudos visos krikszczionybės ir Lenkų tautos laimės pažadėjo Gedvydę Lietuvos d. kuningaikszcziui Jaugaliui. Wilelms, Austrijos kuningaiksztis, noris buvęs į Krokuvą atkakęs, bet nieko nepeszęs, apent namon sugryžęs, ir jog Lenkų siuntiniai jau iszkeliavę į Lietuvą Jaugaliui Gedvydės ranką adůti, kviesdami jį į Lenkų ukės sostą. Tas kryžeiviams didei nepatiko, kurie ligsziol su talka visos pasaulės negalėjo vieniems Lietuviams nieko padaryti, ką nuveiks susinėrusiams su Lenkais. Tůmi įsirupinęs d. mistras ėmė didesniai ginklůtiesi. Sukėlė kareivius isz viso Parusnio, patelkė dar sveczius meldžionis ir traukė į Lietuvą. Atkakęs ties Kaunu į Panemunį rado tenai, kame ketėjo su kariauna persikelti, Skirgalių kuningaikszti su stipria kariauna pasitaisiusį ginioti persikėlimą. Tůjau isztiko į smarkę muszą, abeji it nesavyje grumėsi, abejose pusėse krito daugybės svieto; czionai Vokiecziai dienu ne metu atrėmė Lietuvius nů paupio. Persikėlę kryžeiviai per Nemuną, pasiskiedė į žaras, krasztą siaubti; kurie szeszes pavietes nuteriojo ir nudegino, pats d. mistras nusigrudo lig Aszmeniai, kame dar niekados krikszczionys savo pėdos nebuvo įkėlę. Tenai d. mistras tris nedėlias iszlėbavęs, taippat savo sveczius gůdos skůmep vaiszino; sako taip buvęs tas Lietuvos krasztas turtingas, jog jautį galėję už patreinį pirkti, o avį už skatiką. Taip tenai besariojant atėjo žinia, jog Jaugalius su Vytautu ir Skirgaliumi visas seklimas Nemuno ir Nerio su taip stipria kariauna užstojo, jog laivai d. mistro nebgal daugesniai beszelpti. Noris pavyko jam kaip taip lig Nerio atsiartinti, bet czionai patogią seklimą, Visvalde vadinamą, rado jis taip stipriai nů Lietuvių užstatytą, jog turėjo apsistoti.

(Toliaus bus.)

Skrynukė su 50 cigarų ir **Revolveriu.**

Prisiųk szį apgarsinimą su savo pravarde ir expreso adressą, o mes prisiųsime tav angszczians minėtus daigtus, o kada apžiurėjęs atrasi gerais, tai užmokėjęs pinigus, turėsi Revolverį ir skrynelą cigarų. Dėlto taip pigiai pardūdame, nės norime kad mųs cigarus žmonės pažįtų ir jų vertę matytų; todėlgi atsiszaukite ant szio antraszo:

EAST LAKE M'f'g. CO.

S. E. Cor. Adams and State Sts. Chicago, Ill.

Knįngos

pargabentos isz užmarės:

Maldų knįgos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbu 2.00 iki 3 00.

Garbe Diewuj ant aukszty bės	$1.50.
Balsas Balandėlės 1.25c., 1.50c. ir	2.00c.
Kninga giesmių arba Kanticzkos	75c.
150 Psalmu Dowido karaliaus ant paveikslo kanticzkų	75c.

Istoriszkos dvasiszkos įtalpos knįgos,

Gyvenimas Viesz paties Jezaus Kristaus,	75c.
Istorija seno ir naujo istatymo su abrozėl.	15c.
Istorija seno istatymo	25c.
Gyvenimas Marijos	20c.
Menuo Szwencziausios Marijos Panos	30c.
Sopulej Motynos Diewo	20c.
Evangelijos supuikeis apdarais	1,00c.
Gywenimaj Szwentuju, ant visų metų kožnos dienos, pirma, antra, treczia ir ketvirta dalis už kožną dalį po	65c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro	10c.
Stebukłai Dievo Szvencz. Sakramente	40c.

Istoriszkos knįgos svietiszkos įtalpos.

Istorija Lietuvos	30c.
Trumpa senovės Lietuvių Istorija	10c.
Aplinkrasztis kun. Petravyczlaus į Vilniaus dźiakonystės kuningus 1870 m.	5c.
Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, graži knįgutė kurioje apraszyta visi musų prietikiai su lenkais nū pat krikszto Lietuvos	5c.
Žiponas bei žiponė	40c
Žirgas ir vaikas	30c.
Vytautas didis Lietuvos kunįgaikszt is	30c
Apie senovės Lietuvos pilis	10c.
„Auszra" keturių metų puikiūse apdarūse po $1.25 kninga, visas perkant	4.00c.

Knįgos poetiszkos.

Senkaus Jurgis	15c.
Vitoliorauda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knįgos	1.25c.
Dūnelaiczio pavasario linksmybės	10c.
Konradas Valenrodas — —	10c.
Tėvyniszkos giesmės — —	5c.
Jūkaunos dainos	5c.
Naujos dainos	10c.
Birutės dainos	10c.
Tėvynainių giesmės	40c.
Pirmutinis degtinės varytojas puiki komedija	5c.
Ponas ir Mužikai, Drama penkiose permainose, paraszyta Aleksandro Gužuczio,	15c.

Apysakos.

Pałangos Juze, linksmi skaitymai	20c.
Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo	15c.
Pajudįkime vyrai žemą, puiki apysaka paraszyta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszką pono A. isz B. autoriaus knįgutės „Kas teisybė tai ne melas	15c.
Pasaka ape Szaltabuzius (jūkinga)	5.
Žiemos vakaro adynėlė, vokiszkom raidėm	20c.
Mužikėlis	15c.
Vaikų kningelė	15c.

Moksliszki rankvedžiai ir kitokios knįgos

Lietuviszka Gramatika paraszyta kunįgo Mikolo Mieżinio	50c.
Abėcėla	30c.
Kninga dėl iszsimokinimo rokundų	25c.
Kninga dėl iszsimokinimo visasvietinės kalbos	15c
Apie buwimą Diewo	5c.
Grieszninkas priverstas metavotis	15c.
Pamokslai apie trusą	5c.
Talmudas ir musų žydai	10c.
Szkala su kalba	20c.
Prieszauszris	20c.
Kaip įgyti pinįgus ir turtą	20c.
Girtybė 5c. ir	10c.
Genių dėdė, graži pasakutė kur iszrodyta, kaip labai svietą slogina maskolių valdźia	5c.
Trumpa peržvalga lietuvystės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczių po	10c.
Kalendorius ant 1889 m. 25c. ir ant 1890 m.	10c.

Įvairios dvasiszkos knįgos,

Pamokslai ant didžiųjų metinių ssvencių ir dl. dźiosios nedėlios,	50c.
Tiesos Żodźei,	35c.
Filiotea arba kelias į maldingą gyvenimą	50c.
Pokilis Szventųjų	15c.
Iszguldimas metiniu szwencziu labai naudinga kningelė	10c.
Moksias Rymo katalikų	40c.
Kas yra griekas?	15c.
Nekaltybė	20c.
Vartai dangaus	15c.
Pekla, arba amžinas pragaras	75c.
Arielka yra nūdal; su illustracijomis	30c.
Garsas apie bajsybes Diewo sudo	25c.
Raktas į dangų	15c.
Didźioji nedėlia	5c.
Kaip Sumenįją nuspakajįti	15c.
Vadovas į dangų	40c.
Prisigatavojimas ant smerczio	40c.
Draugija dėl duszių	5c.
Lietuviszkos miszios	10c.

Visoki Abrozėliai su maldelėmis po 5centus.

KNINGOS

ŁOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nū seniausių gadynių iki Gediminui D L. K., paraszyta 1850 m., Simano Daukanto. Kninga pirma, gaunama už	1,50c.
Budas Senovės Lietuvių Kalnėnų ir Żemaiczių paraszytas Simano Daukanto, gaunamas už	1,00.
Istorija Katalikų Bažnyczios,	1,00.
Europos Istorija su źiamlapiais	50 ct
Lietuviszkos Dainos isz visur surinktos	300c
Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysk. Żemaiczių Motiejus Valancziauskas,	25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba,	20 ct.
Dievaitis, apysaka szios gadynės	1,00 ct.
Apieka Diewo	$1,00.
Aukso Verszis, labai puiki drama	20 ct.
Bolesławas arba antra dalis Genowefos	30 ct.
Du pujkus apraszymaj apie nedorybę żydo ir piktą augynimą wajkų	$1,00.
Eglė, żalczių karalienė ir Iszgriovimas Kauno pilies 1362 m., du puikus dramatai paraszyti Aleksandro Gužuczio,	25c.
Historije gražios Katrukos ir jos visoki atsitikimai	10c.
Historije apie gražą Magelioną, dukterį karaliaus isz Neapolio ir apie Petrą kareivį	40c.
Historije isz laiko Francuzkos vainos Afrikoj'	30c.
Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag.	40c.
Istorija Septynių Mokintojų ir Lietuvio Sapnas	50c.
Jurgis Milosławskis — —	80c.
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotų po valdźia maskoliaus	50c.
Konstitucija dėl darbinįkų —	10c.
Namelis pustelnįko — —	75c.
Nedorybes Rymo Ciesoriu, historije isz łajko ponawojimo Nerono	80 ct.
Pujkus apraszymaj tikru atsytikimu isz czesu wajnos 1863 metu	40 ct.
Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. abdarytas	$1,00 $1,25.
Pujkus apraszymas apie Lietuvą	$1,00.
Rinalda Rinaldinas	$1,50 ct.
Senowes apraszymas apie Duktery Filypo Karejwio	50 ct.
Sumyszymas arba bajme tury dydeles akis	
Tykra teisybe isz Suwałku gubernijos	15 ct.
Szwiesa Diewo	65 ct.
Titkus Persų Karalius,	25 ct.
Użsystanawik ant to geraj	50 ct.
Witas ir Korynna historije isz łajko persekiojimo Bažnyczios S. per Deokiecijana	95 ct.

Lenkiszkos kningos

maldų pargabentos isz užmarės.

Westchnienie duszy pobożnej, zbiór nabożeństw i pieśni z przydaniem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów „ „ „ „ „ 1,50 c.

Złoty Ołtarz czyli zbiór nabożeństw dla chrześcian i katolików „ „ „ „ „ 1,30 c.

Ołtarzyk czyli zbiór nabożeństwa dla młodzieży katolickiej „ „ „ „ „ „ 70 c.

Wyborek nabożeństwa dla młodzieży katolickiej 50 c.

Mały złoty ołtarzyk dla pobożnych dzieci katolickich „ „ „ „ „ 45 cent.

ISTORIJA Katalikų Bažnyczios gaunama yra pas Rev. A. Burba Plymouth Luz. Co. Pa. Box 1053, pas Rev. P. Abromaitį Jordan st. Shenandoah, Pa. kasztūja $1oo.

Musų spaustuvėje iszeina dvasiszkas katalikiszkas laikrasztis

„Valtis",

kurį turėtų pasirupinti kožnas katalikas užlaikyti savo namūse.

Ant metų kasztūja tikt doleris, o iszeina kas nedėlia su iszguldymais lekcijų ir evangelijų. Į Europą 1½ dol.

PIRMUTINĖ

UŽEIGA

dėl lietuvininkų pas

SILVESTRĄ PAUKSZTĮ

Edwardsville, Pa.

Arielkų visokių, alaus gardaus, vyno cigarų ir t. t.

Ateik broli pamatyti,
Ir to visko pabandyti.

LIETUVISZKAS

Saliunas

Jūzo Miliaucko,

Szaltas alus, skanus gėrymai, gardus, cigarai. Smagi vieta dėl užeigos. Praszau brolius atsilankyti pas manę.

Jūzas Miliauckas,

MAHANOY CITY.

Kas nori gero tavoro gauti ir skanaus gėrymo ragauti, tegu atsilanko pas **Joną Żukaucką**

Plymouth, Pa.

Pas Lietuviszką GRABORIŲ

Geriausi ir pigiausi **Grabai!** pas **Romaną Daukszą,**

399 E. Market kampas Meade Str.

Wilkes-Barrė'je, Pa.

Iszkirpk szitą apgarsinimą ir prisiųsk sykiu su savo pravarde ir pilnu adressu, o mes prisiųsime per expressą szitą tikrą

ELGIN DZIEGORELI DYKAI dėl peržiurėjimo. Peržiurėk geral, o jeigu mislini jog tai yra pigiausias dziegorėlis už tūs pinįgus, tai užmokėk agentui ant expresso $9.75 ir kasztus o dziegorėlis bus tavo. Jeigu tav nepasidaboje, nemokėk nė vieno cento. Yra tai **14-tos prabos auksas** isz gero materijolo, labai gražiai iszmargintas katras butų vertas pas dziegornįgą $35 ir užtikrintas ant 20 metų. Jeigu nori gražų lenciugėlį, atsiųsk **50** centų su orderiu katras yra vertas $3, arba jeigu pirkai dziegorėlį už **$9.75** tai mes tav atsiųsime lenciugėlį **dykai.**

Atlas Watch Co.,

Masonic Temple, Chicago, Ill.

Peržiurejimas dykai!!

Iszkirpk szitą ir atsiųsk mums su tavo pravarde ir pilnu adressu, o mes atsiųsime tikrą ELGIN DZIEGORĖLĮ dykai ant pažiuros.

Virszus padarytas su dviem antvožais **14-tos prabos auksu,** visas materijolas užtvirtintas gorians nekaip kasztūjanczio $40.00 dziegorėlio.

Mes prisiųsime su kiekvienais lukesztais, užtvirtinimą ant 20 metų, the Elgin National Watch Co.

Peržiurėk dziegorėlį perdėm Express Office o jeigu mislini kad tikrai geras pirkinys, tai užmokėk agentui įpatingą prekę $9 50 kurią mes padarėme tik ant trumpo laiko apgarsindami musų tavorą, o dziegorėlis bus tavo. O jeigu nepatinka dziegorėlis, nereikalauji mokėt nė cento. Atraszyk kokį nori dziegorėlį, vyriszką ar moteriszką. Atsiųsk 50 centų stampom ar kitaip, už musų paaukūtą lenciugėlį, vertą maždaugiai $4.00 pas bile kokį dziegornįką; arba atsiųsk sykiu su orderiu $9.50 apturėsi lenciugėlį dykai:

Adressas, **Northwestern M'F'G Co.**
95 Washington St. Chicago Ill.